

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: Рута, 2003. – 680 с.
2. Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Н.М. Давиденко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 2. – С. 36-40.
3. Макарчук І. Основні показники оцінки платоспроможності та ліквідності підприємств та методика їх визначення / І. Макарчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 7. – С. 36-41.
4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. / Г.В. Савицька. – [3-тє вид., випр. і допов.]. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
5. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко. – К.: Знання-Прес, 2009. – 299 с.

АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ЯРОГО ЯЧМЕНЯ НА УКРАЇНІ

СТОЛЕНКО Н. А.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Науковий керівник – к.е.н., доцент

Гацько А. Ф.

Ячмінь належить до трійки найпоширеніших видів зерна й поступається лише кукурудзі та пшениці. Це підтверджується стабільним попитом на його зерно протягом року як вітчизняних, так і закордонних споживачів. Відтак за дотримання технології ячмінь забезпечує невисокі, проте стабільні прибутки. За посівними площами ця культура посідає четверте місце в світі - 80 млн. га - після пшениці, рису та кукурудзи. Валовий збір досягає 158 млн. тонн, а середня світова врожайність становить 22 ц з гектара.

Стосовно динаміки змін посівних площ слід відмітити, що спостерігається негативна тенденція (хоча не такими швидкими темпами, як із посівами ярої пшениці). Однак є декілька областей, в яких аграрії у 2013 р. під ярий ячмінь відвели більші посівні площі, ніж у 2011 р., а саме: Кіровоградська (+16,7%), Одеська (+15,5%), Херсонська (+11,6%). Також варто відзначити, що найбільший приріст площі, яка зросла у 2,3 рази, зафіксований на Луганщині, у 2014 р. в Україні вироблено 9,7 млн. т ячменю. Площа посіву культури становила понад 3 млн. га, що на 1,3% менше порівняно з попереднім роком. Найбільшими регіонами з вирощування

ячменю є Одеська (408 тис. га), Миколаївська (360), Дніпропетровська (389), Запорізька (229), Херсонська (207 тис. га) області. Порівняно з 2013 р., урожайність культури підвищилася на 24,6% і становить 31,3 ц/га. Закупівельні ціни на ячмінь нинішнього сезону суттєво не відрізняються від ціни фуражної пшениці. Якщо на початку маркетингового року ячмінь фуражний закуповували в середньому за ціною 2 тис. грн/т, то пшеницю фуражну — 1,98 тис. грн/т. У грудні 2014 р. фуражний ячмінь подорожчав до 2,4 тис., а пшениця — до 2,5 тис. грн/т. Закупівельні ціни на ячмінь пивоварний впродовж сезону залишалися майже на одному рівні. Якщо у серпні 2014 р. його закуповували в середньому за 2,25 тис. грн/т, то у грудні — за 2,3 тис.

Відтак нинішня кон'юнктура світового та вітчизняного ринків зерна сприятлива для реалізації ячменю. Враховуючи нестабільність вітчизняної грошової одиниці та забезпечення переважного попиту на зерно з боку зерно-трейдерів, у подальшому ціни на ячмінь матимуть тенденцію до поступового зростання. Світова торгівля ячменем становить 12% загального виробництва. На ринках країн-імпортерів в основному домінує європейський та причорноморський ячмінь. Лідером серед крупніших світових покупців фуражного ячменю є і залишається Саудівська Аравія.

Стосовно ярого ячменю, то слід відмітити, що його культивують у західних та центральних штатах. Близько 95% усього вирощеного ячменю в США є ярим, бо в цій країні майже відсутні зимостійкі сорти ячменю.

Таблиця 1

Посівні площі сільськогосподарських культур [4, с.3]

Вид сільськогосподарської культур	Кількість засіяних площ, млн. га			
	2010 рік	2011 рік	2012 рік	Плановий 2015 рік
Озима пшениця	6,4	6,7	5,9	6,8
Озиме жито	0,3	0,3	0,3	0,3
Кукурудза	2,7	3,6	4,7	4,0
Ярий ячмінь	4,5	3,8	3,5	4,6
Просо	0,1	0,2	0,2	0,5
Гречка	0,2	0,3	0,3	0,3

Згідно розробленої Міністерством аграрної політики і продовольства України та Національною академією аграрних наук України, галузевої програми «Зерно України – 2015» посівні площі зернових культур в Україні мають становити близько 16 млн. га, у тому числі озимої пшениці – не менше 6,8 млн. га, озимого ячменю – 1,2 млн.

га, озимого жита – 0,3 млн. га, кукурудзи – 4,0 млн. га, ярого ячменю – 4,6 млн. га. Виробництво зерна на цих площах за середньої урожайності 43 - 45 ц/га становитиме у 2015 році близько 71 млн. т [4].

Таким чином, враховуючи світові тенденції, українське зерно користується попитом на зовнішньому та внутрішньому ринку. Посівні площі ярого ячменю коливаються, але мають тенденцію до збільшення. Наразі важко прогнозувати, як змінюватиметься ситуація на внутрішньому та світовому ринку ячменю у новому сезоні, оскільки на неї впливають природні та економічні фактори. З одного боку, це зміна клімату, що супроводжується посухами та повеннями, з іншого, - відсутність стабільності з курсом євро та долара США, цінами на нафту та розвитком економіки у світі.

Література:

1. Кушнір І. Виробництво ячменю в Україні, 1992-2010 роки. [Електронний ресурс] / І. Кушнір – [Режим доступу] http://www.kushnir.mk.ua/2012/05/1992-2010_2780.html
2. Манько К., Музафаров Н. Ячмінь ярий: сучасні технології вирощування [Електронний ресурс] // Агробізнес сьогодні / К. Манько, Н. Музафаров. [Режим доступу] <http://www.agrobusiness.com.ua/component/content/article/1044.html?ed=61>
3. Кириленко І.Г. Формування зернового ринку в Україні: стратегія розвитку / І.Г. Кириленко // Економіка АПК. - 2009. - №9. - С. 79-84.
4. Програма «Зерно України – 2015» [Електронний ресурс] Режим доступу: www.uaan.gov.ua/sites/default/files/zerno.doc.

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ

СУДАКОВА А. О.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – ст. викладач

Грідін О. В.

Визначальним напрямком аграрної політики України в контексті євроінтеграції є нарощування виробничого потенціалу аграрного сектора економіки держави. В цьому відношенні пріоритетним завданням, що потребує термінового вирішення, є відродження та подальший розвиток зернового господарства, яке має стратегічне як

соціально-економічне, так і політичне значення для розвитку національної економіки країни, розширення її присутності на зовнішніх товарних ринках. Зерно в Україні є важливою експортною продукцією, забезпечуючи значні валютні надходження в державну скарбницю. В процесі зберігання зерно майже не втрачає своїх якісних характеристик а, отже, придатне для створення державних резервів продуктів харчування та кормів.

Площі посіву зернових культур в Україні в 2015 році становили 14,7 млн. га. В її складі найбільшу частку займають озимі зернові – 53,8 %. Частка ярих зернових та зернобобових складає 46,2 %. В складі озимих культур найбільші посівні площі відведено під озиму пшеницю – 75,9 %. Ячмінь серед ярих зернових займає – 25,7 % в структурі посівної площі ярих зернових і зернобобових культур.

Проблема підвищення економічної ефективності агропромислового виробництва на сучасному етапі розвитку економіки України – визначальний фактор економічного і соціального розвитку суспільства.

Ефективність виробництва, як економічна категорія, відображає дію об'єктивних економічних законів, що проявляються в подальшому зростанні результативності виробництва. Економічна ефективність показує кінцевий корисний ефект від застосування засобів виробництва і живої праці, а також сукупних її вкладень на одиницю корисного ефекту.

Підвищення ефективності зернового господарства пов'язане з впливом на його розвиток великої кількості факторів, серед яких: хімізація, меліорація, виведення нових сортів, підвищення загальної культури землеробства. В зв'язку з тим, що вище перелічені фактори не рівнозначні за ступенем впливу на збільшення виробництва зерна і потребують здійснення різних розмірів капіталовкладень та поточних затрат, важливо, куди будуть спрямовані ці капіталовкладення.

Зернопромисловий комплекс являє собою досить складну багаторівневу структуру, в яку, крім зернового господарства, входять борошномельна, круп'яна, комбікормова, хлібопекарська та інші галузі. Тому концепція його розвитку передбачає модернізацію всіх галузей і складових, удосконалення економічних і технологічних зв'язків між ними, їх збалансований розвиток, кооперування виробництва, використання найновітніших технологій, збільшення асортименту і підвищення якості кінцевої продукції, підвищення економічної ефективності її виробництва і зниження цін на неї.